

የዳንኤል መጽሐፍ - ሦስተኛው

ሁለት ራእዮች

Jeff Pippenger

2023-11-25

እኛ አሁን በዳንኤል መጽሐፍ ውስጥ የዘሌዋውያን ሃያ ስድስት "ሰባቱን ዘመናት" እየተመለከትን ነው። ዓይኖቻችን ለመዝገቦች ለመረጡት የተሰወረ ነው፤ ለማየት ለሚፈልጉ ግን በዚያ አለ። ከዳንኤል ምዕራፍ ስምንት፣ ከቁጥር አሥራ ሦስት እንጀምራለን።

ከዚያም አንድ ቅዱስ ሲናገር ሰማሁ፤ ሌላም ቅዱስ ለዚያ የተናገረው ቅዱስ፣ "ስለ ዘወትር መሥዋዕቱና ስለ አጥፊው መተላለፍ፣ መቅደሱንና ሰራዊቱን ለመረገጥ እስከ መቼ ድረስ ይሆናል?" አለው። ዳንኤል 8፡13።

ቁጥሩ "ከዚያም" በሚለው ቃል ይጀምራል፤ ይህም ዳንኤል በቀደሙት አሥር ቁጥሮች ውስጥ አሁን ያየው የትንቢታዊ ታሪክ ራእይ ከሚቀጥለው ነገር መለየት እያደረገ ነው። የምዕራፉ አንደኛና ሁለተኛ ቁጥሮች፣ ዳንኤል ራእዩን የተቀበለበትን ዓመት ያስረዳሉ፤ እንዲሁም ይህን ራእይ በኡላይ ወንዝ አጠገብ እንደ ተቀበለው ያመለክታሉ። ከቁጥር ሦስት እስከ ቁጥር አሥራ ሁለት ድረስ፣ የትንቢታዊ ታሪኩን ራእይ "ያያል።" "ከዚያም" በኋላ ጥያቄና መልስን የያዘ ሰማያዊ ውይይት "ይሰማል።" በአሥራ አምስተኛው ቁጥር፣ አሁን ያየው የትንቢታዊ ታሪክ ራእይ ምንን እንደሚወክል ለማወቅ መፈለግ ይጀምራል። ዳንኤል በሦስተኛው እስከ አሥራ ሁለተኛው ቁጥር ድረስ "ያየው" ራእይ እና "የሰማው" ሰማያዊ ውይይት መካከል ያለውን ልዩነት ማስተዋል አስፈላጊ ነው—ምክንያቱም እነርሱ ሁለት የተለያዩ ራእዮች ናቸው።

ነገር ግን ዓይኖቻችሁ ስለሚያዩ፣ ጀርዎቻችሁም ስለሚሰሙ ብፁዓን ናቸው። ማቴዎስ 13፡16።

በአሥራ ሦስተኛው ቁጥር ያለው ጥያቄ፣ "ራእይ እስከ መቼ ይሆናል?" የሚል ነው፤ "ራእይ" ተብሎ የተተረጎመውም ቃል በአሥራ ስድስተኛው ቁጥር "ራእይ" ተብሎ ከተተረጎመው ቃል የተለየ የዕብራይስጥ ቃል ነው።

በኡላይም ዳርቻዎች መካከል የሰው ድምፅ ሰማሁ፤ እርሱም ጠርቶ፣ "ገብርኤል፣ ይህን ሰው ራእዩን እንዲያስተውል አድርገው" አለ። ዳንኤል 8፡16።

ሁለት የተለያዩ የዕብራይስጥ ቃላትን በእንግሊዝኛ "vision" በሚለው አንድ ቃል ሲተረጎሙ፣ የሌዋውያን ሃያ ስድስት ውስጥ ያሉት "ሰባት ዘመናት" "በግልጽ የተሸገገ" ሆኑ። በቅዱሳን መጻሕፍት ጥናት ውስጥ በውጫዊ ገጽታ ብቻ ለመመልከት የሚረኩ ተማሪዎች እነዚህን ሁለት የተለያዩ የዕብራይስጥ ቃላት እንደ አንድ ቃል ይቆጥራሉ፤ ነገር ግን ይህን የሚያደርጉት ለራሳቸው አደጋ ነው።

"በላይኛውን ገጽታ ብቻ በፍጥነት ማለፍ ጥቂት ጥቅም ብቻ ያመጣል። እርሱን ለመረዳት አስተዋይ ምርመራና ክልብ የሆነ፣ ጥልቅ ጥረት የሚጠይቅ ጥናት ያስፈልጋል። በቃሉ ውስጥ ከገጹ በታች የተሰወሩ የክቡር ማዕድን ደም መላሾች ያሉ እውነቶች አሉ። ሰው ወርቅና ብር እንዲያገኝ እንደሚቆጥር ሁሉ፣ እነዚህም ተሰውረው ያሉ መዝገቦች በመቆፈር ይገኛሉ። የእውነት ማስረጃ በቅዱስ መጽሐፍ ራሱ ውስጥ መሆኑን እርግጠኛ ሁን። አንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል ሌሎች የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎችን ለመክፈት ቁልፍ ነው። የከበረውና የተሰወረው ትርጉም በእግዚአብሔር ቅዱስ መንፈስ ይገለጣል፤ ቃሉንም ለማስተዋል ግልጽ ያደርገዋል፤ 'የቃልህ መግቢያ ብርሃንን ይሰጣል፤ ለቀላላዎችም አስተዋይነትን ይሰጣል።'" Fundamentals of Christian Education, 390.

በእግዚአብሔር ቃል ውስጥ “እያንዳንዱ እውነታ የራሱ ግንኙነት አለው” ተብሎ ተነግሮናል፤ እኛም በምዕራፍ ስምንት ውስጥ “ራእይ” ተብለው የተተረጎሙ ሁለት የተለያዩ የዕብራይስጥ ቃላት እንዳሉ ያለውን እውነታ ለመተው ብንመርጥ፣ የሎዶቅያ ዕውርነትን በራሳችን ላይ በማምጣት እኛ ራሳችን ተጠያቂዎች ነን። የቀድሞው ምሳሌ እንዲህ ይላል፤ “ማየት የማይፈልጉ እንደ ዕውሮች ሌሎች የሉም።”

መጽሐፍ ቅዱስ ሰዎች ለዚህ ሕይወት ወይም ለሚመጣው ሕይወት እንዲዘጋጁ ሊያስፈልጋቸው የሚገባ መርሆችን ሁሉ ይዟል። እነዚህም መርሆች በሁሉም ሰው ሊገቡ ይችላሉ። ትምህርቱን ለማድነቅ የተዘጋጀ መንፈስ ያለው ማንም ሰው ከመጽሐፍ ቅዱስ አንዲት ንባብ እንኳ ሳያነብ ከእርሷ የሚረዳ አንዳች አሳብ ሳያገኝ አይቀርም። ነገር ግን ከመጽሐፍ ቅዱስ የሚገኘው እጅግ ውድ የሆነው ትምህርት በአጋጣሚ ወይም በተቆራረጠ ጥናት አይገኝም። ታላቁ የእውነት ሥርዓቱ ፈጣን ወይም ግድየለሽ አንባቢ እንዲያስተውለው በዚያ መልኩ አልቀረበም። ብዙዎቹ መዝገቦቹ ከገጽታው በጣም በታች ተሰውረው ይገኛሉ፤ እነርሱም በትንህ ምርምርና በቀጣይ ጥረት ብቻ ሊገኙ ይችላሉ። ታላቁን ሙሉ ነገር የሚያቀናብሩት እውነቶች “ጥቂት ከዚህ፣ ጥቂትም ከዚያ” ተፈልገው መሰብሰብ አለባቸው። ኢሳይያስ 28:10።

“እንዲህ በጥልቅ ተመርመረው እና በአንድነት ተሰብስበው ሲቀርቡ፣ በፍጹም ሁኔታ ለእርስ በርሳቸው የተስማሙ መሆናቸው ይታያል። እያንዳንዱ ወንጌል ለሌሎቹ መደግሚያ ነው፤ እያንዳንዱ ትንቢት ለሌላው ማብራሪያ ነው፤ እያንዳንዱም እውነት የሌለ እውነት እድገት ነው። የአይሁድ ሥርዓት ምሳሌያዊ አይነቶች በወንጌል ግልጽ ይሆናሉ። በእግዚአብሔር ቃል ውስጥ ያለ እያንዳንዱ መርሕ የራሱ ስፍራ አለው፤ እያንዳንዱም እውነታ የራሱ አቅጣጫ አለው። እናም ይህ ሙሉ መዋቅር፣ በንድፍና በአፈጻጸም፣ ስለ ደራሲው ምስክርነት ይሰጣል። እንዲህ ያለ መዋቅር ማንኛውም አእምሮ ሊያስብው ወይም ሊያበጅው አይችልም፤ ከማያልቀው አእምሮ በቀር።” Education, 123.

በዳንኤል ምዕራፍ ስምንት ውስጥ “ራእይ” የሚለው ቃል አሥር ጊዜ ይገኛል፤ ነገር ግን እነዚያ አሥር ጊዜዎች ሁለት የተለያዩ የዕብራይስጥ ቃላትን ያካትታሉ፣ የእነዚያም ቃላት ትርጉም አንድ አይደለም። አንድ ነገር ማለታቸው ቢሆን ኖሮ፣ ዳንኤል በእያንዳንዱ ከእነዚያ አሥር ጊዜዎች አንዱን ቃል ብቻ በተጠቀመ ነበር። ዳንኤል ሁለት ቃላትን ጽፏል፤ ምክንያቱም እያንዳንዱ ከእነዚያ ሁለቱ ቃላት የራሱ ትርጉም አለው፣ አንዱም ዳንኤል “ያየውን” ራእይ ይወክላል፣ ሌላው ግን “የሰማውን” ራእይ። በቁጥር አሥራ ሦስት፣ “ራእይ” ተብሎ የተተረጎመው ቃል châzôn ነው፣ ትርጉሙም “የታየ ነገር” ወይም “ራእይ”፣ “ሕልም” ወይም “ትንቢታዊ ቃል” ማለት ነው። በትርጉሙ መሠረትና ዳንኤል እንዴት እንደሚጠቀመው በመመልከት፣ እኔ ይህን “የትንቢታዊ ታሪክ ራእይ” ብዬ እጠራዋለሁ።

በዳንኤል ምዕራፍ ስምንት ቁጥር አንድ ውስጥ ዳንኤል “ራእይ ታየልኝ” ይላል፤ በቁጥር ሁለትም “በራእይ አየሁ” ብሎ ሁለት ጊዜ ይናገራል። ከዚያም በቁጥር አሥራ ሦስት “ራእይ እስከ መቼ ነው?” የሚል ጥያቄ ይነሳል። እነዚህ ሁሉ አጠቃቀሞች የዕብራይስጥ ቃል “châzôn” ናቸው። ከዚያም በቁጥር አሥራ አምስት ዳንኤል ያንኑ ቃል የተጠቀመበት ምናልባት ከሁሉ የሚበልጥ አስፈላጊው ጊዜ ይመጣል፤ ምክንያቱም “እኔ”... “ራእይን ባየሁ ጊዜ ትርጉሙን ለመረዳት ፈለግሁ” ይላል። ዳንኤል የchâzôn ራእይን ካየ በኋላ፣ ትርጉሙ ምን እንደ ሆነ ሊረዳ ፈለገ። ይህም እውነታ በምዕራፍ ውስጥ የዘሌዋውያን ሃያ ስድስት “ሰባቱ ዘመናት” ስለ መሸሸጋቸው ታላቅ አሳሳቢነት ያለው ነው።

እርሱ በአሥራ ሰባተኛና በሀያ ስድስተኛ ቁጥሮችም châzôn የተባለውን ቃል ይጠቀማል። “ራእይ” የሚለው ቃል በዳንኤል ምዕራፍ ስምንት አሥር ጊዜ ይታያል፤ châzôn የሚለውም ቃል ከእነዚህ ተግባሮች ሰባቱን ይወክላል። ዳንኤል “ራእይ” ተብሎ የሚተረጎመውን ሌላውን የዕብራይስጥ ቃል አራት ጊዜ ይጠቀማል። ያ ሌላው የዕብራይስጥ ቃል mar'eh ሲሆን፣ “መልክ” ማለት ነው።

ቻጊጎ (châzôn) በዳንኤል ምዕራፍ ስምንት ውስጥ ሰባት ጊዜ ይገኛል፤ ማርኤህ (mar'eh) ደግሞ አራት ጊዜ ይገኛል፤ ሁለቱም በአንድነት በዳንኤል ምዕራፍ ስምንት ውስጥ የእንግሊዝኛው "vision" የሚለው ቃል የተገኘባቸውን አሥር ጊዜዎች ይወክላሉ። ሰባት ሲደመር አራት አሥራ አንድ ይሆናል፤ ምክንያቱም ዳንኤል ማርኤህ (mar'eh) የሚለውን ቃል በተጠቀመበት ከአንዱ ጊዜ ላይ በትክክል እንደ ትርጉሙ ተተርጉሟል፤ በቁጥር አሥራ አምስት ዳንኤል የነቢያዊ ታሪክ የሆነውን ቻጊጎ (châzôn) ራዕይ ትርጉሙን "በፈለገ" ጊዜ፣ "እንሆ እንደ ሰው መልክ ያለ" አንድ ነገር "በፊቱ ቆመ።" "መልክ" የሚለው ቃል ማርኤህ (mar'eh) ነው። ስለዚህ ማርኤህ (mar'eh) በዳንኤል ምዕራፍ ስምንት ውስጥ አራት ጊዜ ተጠቅሟል፤ ከእነዚህም አንዱ ጊዜ "መልክ" በሚለው መሠረታዊ ትርጉሙ መሠረት ተተርጉሟል፤ ሌሎቹ ሦስት ጊዜዎች ግን "ራዕይ" ተብሎ ተተርጉሟል።

የኪንግ ጀምስ መጽሐፍ ቅዱስን የተረገሙትን ሰዎች ለመተቸት እየጠቆምሁ አይደለሁም። ነገር ግን በአሥራ ሦስተኛው ቁጥር ውስጥ፣ በኪንግ ጀምስ መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተጨመረው ብቸኛ ቃል ("መሥዋዕት") እንደሚገኝ መታወቅ ያስፈልጋል፤ መነሣሣትም በግልጽ ሁኔታ "የጽሑፉ አካል አይደለም" ብሎ ይናገራል። መነሣሣት በተጨማሪም ይህ የተጨመረው ቃል "በሰው ጥበብ የተጨመረ" እንደሆነ ይናገራል። በዚያው ምዕራፍ ውስጥ ሁለት የተለያዩ የዕብራይስጥ ቃላት ሁለቱም በአንድ እንግሊዝኛ ቃል ተተርጉመዋል። በእነዚህ ሁለት ቃላት መካከል ያለውን ልዩነት ማስተዋል አስፈላጊ የሆነበት ምክንያት እጅግ ጥልቅ ጠቀሜታ ያለው ነው።

እኔም ዳንኤል ራዕዩን ባየሁ ጊዜ ትርጉሙንም ልረዳ ስፈልግ፣ እነሆ፣ የሰው መልክ ያለው አንድ በፊቱ ቆሞ ነበር። ከኡላይም ዳርቻዎች መካከል የሰው ድምፅ ሰማሁ፤ እርሱም ጠርቶ፡- ገብርኤል፣ ይህን ሰው ራዕዩን እንዲያስተውል አድርገው አለ። ዳንኤል 8፡15፣ 16።

ዳንኤል አሁን የ"ቻዘን ራዕይ" ብሎ የተገለጸውን እርሱ ያየውን "ትርጉሙን ሊፈልግ" ሲሞክር፣ ክርስቶስ ገብርኤልን ዳንኤል አሁን የ"ሰማውን" "ማርኤህ ራዕይ" እንዲያስተውለው አዘዘው። ዳንኤል የነቢያዊ ታሪክን ራዕይ ሊያስተውል ወደደ፣ ነገር ግን በቁጥር አሥራ ሦስት ፓልሞኒ (የተናገረው ያ ቅዱስ አንዱ) ተብሎ የተለየው ክርስቶስ፣ ገብርኤል ዳንኤልን "ማርኤህ ራዕይ" እንጂ "ቻዘን ራዕይ" እንዳያስተውለው አስተማረው። በቁጥሮች አሥራ አምስትና አሥራ ስድስት ገብርኤል የተሰጠው የተገለጸ ዓላማ፣ ዳንኤል "ማርኤህ ራዕይ" እንዲያስተውል ማድረግ ነው፤ ይህም "ራዕይ" ተብሎ የተተረጎመው "መልክ" ወይም "ታይታ" ማለት የሚያመለክት ቃል ነው፤ ዳንኤል ሊያስተውለው የፈለገው የነቢያዊ ታሪክ ራዕይ ግን አይደለም። የገብርኤልን የሥራ ምደባ ሳያስተውሉ፣ የዘሌዋውያን ሃያ ስድስት "ሰባት ጊዜያት" በግልጽ ፊት ተሰውሮ ይቀራል።

በሃያ ስድስተኛው ቁጥር ውስጥ፣ "ራዕይ" ተብሎ የተተረጎሙት ሁለቱም የዕብራይስጥ ቃላት በአንድ ቁጥር ውስጥ ይገኛሉ፤ እናም ይህ ቁጥር የዳንኤል ስለ "ሰባቱ ዘመናት" ምስክርነት እውነት ለመክፈት ከዋነኞቹ ቁልፎች አንዱ ይሆናል።

በማታውና በጠዋቱ ስለ ተነገረው ራዕይ እውነት ነው፤ ስለዚህ ራዕዩን ዝጋው፣ ለብዙ ዘመናት የሚሆን ነውና። ዳንኤል 8፡26።

በሀያ ስድስተኛው ቁጥር ውስጥ፣ "የምሽቶችና የነጋቶች ራዕይ" የተባለው የmar'eh ራዕይ ነው፣ ትርጉሙም "መታየት" ማለት ነው፤ ነገር ግን "የሚዘጋ" ተብሎ የተጠቀሰው ራዕይ የትንቢታዊ ታሪክ የchâzôn ራዕይ ነው። "ምሽትና ነጋት" የሚለው አገላለጽ በሁለቱ ራዕዮች መካከል ያለውን ልዩነት የሚለይና የሚያሳይ ነው። ይህም መጽሐፍ ቅዱስ በመፈጠሩ ውስጥ የሰው አካል ያለውን ድርሻ በሌላ ምሳሌ ያሳያል። ይህ የሰው አካል ያለው ድርሻ የመጽሐፍ ቅዱስን ቃላት የመዘገቡትን ነቢያት ብቻ ሳይሆን፣ መጽሐፍ ቅዱስን የተረገሙትንም ያካትታል። መጽሐፍ ቅዱስ፣ እንደ ክርስቶስ ሁሉ፣ የአምላክነትና የሰብአዊነት ጥምረትን ይወክላል። ያ

ሰብአዊነትም አዳም ከኃጢአት ወደቀ በኋላ ጀምሮ በታሪክ ዘመናት ወርዶ መጽሐፍ ቅዱስን ወደ መዘገቡና ወደ ተረጎሞት ደረሰ። ክርስቶስና መጽሐፍ ቅዱስ ሁለቱም የአምላክ ቃል ናቸው፤ የአምላክ ቃልም ንጹሕ ነው፤ ምክንያቱም በዚያ ጥምረት ውስጥ ያለው አምላካዊ አካል በሥጋ ውስጥ ያሉትን ማናቸውንም ውስንነቶች ሁልጊዜ ይገዛ ነበር።

ጳውሎስ፣ የኢየሱስ ክርስቶስ ባሪያ፣ ሐዋርያ እንዲሆን የተጠራ፣ ለእግዚአብሔር ወንጌል የተለየ፤ (ይህንም ወንጌል አስቀድሞ በቅዱሳን መጻሕፍት ውስጥ በነቢያቱ አማካይነት የሰጠውን ተስፋ፣) ስለ ልጁ ስለ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፣ እርሱም በሥጋ እንደሆነ ከዳዊት ዘር የተወለደ። ሮሜ 1፡1-3።

“ማታና ጥዋት” የሚለው አገላለጽ በእግዚአብሔር ቃል ውስጥ በተደጋጋሚ ይገኛል፤ እናም ሁልጊዜ “ማታና ጥዋት” ተብሎ ይተረጎማል፤ በቁጥር 4 ያለ ስድስት እንደተደረገው ሁሉ፣ እንዲሁም በዘፍጥረት ውስጥ በተደጋጋሚ “ማታም ሆነ ጥዋትም ሆነ...” ብሎ በሚናገረው የፍጥረት ታሪክ ውስጥ ብዙ ጊዜ እንደተተረጎመው ነው። በእርግጥም፣ እያንዳንዱ እውነታ የራሱ ግንኙነት አለው (ይህም እውነታ ለመረዳት አስፈላጊ ነው)፤ “ማታና ጥዋት” የሚለው አገላለጽ “ማታና ጥዋት” ተብሎ ያልተተረጎመበት ብቸኛው በታ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ፣ በዳንኤል ምዕራፍ ስምንት ቁጥር አሥራ አራት ነው። በዚያ፣ እና በእግዚአብሔር ቃል ውስጥ በዚያ ብቻ፣ “ማታና ጥዋት” የሚለው ሐረግ በቀላሉ “ቀኖች” ተብሎ ተተርጉሟል።

እርሱም አለኝ፡- እስከ ሁለት ሺህ ሦስት መቶ ቀኖች ድረስ፤ ከዚያም በኋላ መቅደሱ ይነጻል። ዳንኤል 8፡14።

ከዚያ በኋላ አሥራ ሁለት ቁጥሮች ሲከተሉ፣ በዳንኤል ያለው ያው ምዕራፍ ውስጥ፣ የዕብራይስጥ ሐረግ “ማታና ጠዋት” ሁልጊዜ እንደሚተረጎም ተተርጉሟል፤ ነገር ግን የአድቪንቲዥም ማዕከላዊ ምሰሶና መሠረት በሆነው ቁጥር ውስጥ፣ ይህ ሐረግ በቀላሉ “ቀኖች” ተብሎ ተተርጉሟል። የኪንግ ጄምስ መጽሐፍ ቅዱስ ተርጓሚዎችን እንዲህ ያለ ግልጽ ተቃራኒ እንዲያደርጉ ያመራቸው ምን ዓይነት ተጽእኖ ነበር? በቁጥር ሀያ ስድስት ውስጥ ያለውን ሐረግ፣ በቀሪው የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ውስጥ ይህ ሐረግ ከተከሰተባቸው ሁሉ ጋር በሚስማማ ሁኔታ ተተርጉመውታል። ነገር ግን ከቁጥር ሀያ ስድስት አሥራ ሁለት ቁጥሮች በፊት ባለው በቁጥር አሥራ አራት፣ ሰብአዊነታቸው ለቁጥር አሥራ ሦስት ጥያቄ መልስ ልዩ ልዩነት ሰጠ። እናም የቁጥር አሥራ ሦስት ጥያቄ፣ ወደ መጽሐፍ ቅዱስ መጨመር የማይገባውን አንድ ቃል፣ (መሥዋዕት) አካትቶ ነበር። እግዚአብሔር ቁጥር አሥራ አራት በእጅጉ ጥልቅና ልዩ በሆነ መንገድ እንዲታይ ፈለገ። ይህን በማድረጉም፣ ገብርኤል ዳንኤል እንዲያስተውል መመሪያ የተሰጠውን ነገር ደግሞ ገለጠ።

በአሥራ ስድስተኛው ቁጥር ኢየሱስ ገብርኤልን፣ ዳንኤል ስለ ትንቢታዊ ታሪክ ያለውን Pchâzôn ራእይ ለማስተዋል እየፈለገ እንኳ የmar'eh ራእይን እንዲያስተውለው አዘዘው። ሀያ ስድስተኛው ቁጥር “የተነገረው የማታዎችና የጠዋቶች ራእይ” “እውነት” እንደሆነ ይናገራል። Pchâzôn ራእይ ትንቢታዊ “እይታ” ነበር፤ ነገር ግን የmar'eh ራእይ “ተነገረ”፣ ምክንያቱም በቃል ተነግሮ ነበርና። ይህም በአሥራ አራተኛው ቁጥር ፓልሞኒ “እስከ ሁለት ሺህ ሦስት መቶ ማታዎችና ጠዋቶች፤ ከዚያም በኋላ መቅደሱ ይነጻል” ብሎ በተናገረ ጊዜ ተነግሮ ነበር። ሀያ ስድስተኛው ቁጥር፣ በዳንኤል ምዕራፍ ስምንት ውስጥ ባሉት ሁለቱ ራእዮች መካከል ያለውን ልዩነት ለመለየት፣ “የማታዎችና የጠዋቶች” የሚለውን ንግግር በመጠቀም፣ ይህ ተነግሮ የነበረው ራእይ እንደሆነ ይገልጻል። ዳንኤል “ያየው” እና ለማስተዋል የፈለገው የትንቢታዊ ታሪክ ራእይ፣ ዳንኤል “ከሰማው” እና “የተነገረው” ራእይ የተለየ ነበር። ከዚህም ይልቅ አስፈላጊው፣ ዳንኤል “የሰማው” ራእይ ገብርኤል ዳንኤልን እንዲያስተውለው የተሰጠው ራእይ መሆኑ ነው።

በቅዱስ መጽሐፍ ቅዱስ መፍጠር ውስጥ የተሳተፈው የሰው ዘር “ራእይ” የሚለውን ቃል በዳንኤል ምዕራፍ ስምንት አሥር ጊዜ መዝግቦ፣ በዚህም እንዲሁ አንዱ የ“ታየ” ራእይና ሌላው የ“ተሰማ” ራእይ መለያየትን ሸፈነ። ይህን በማድረጉም፣ ክርስቶስ ዳንኤል ከተመለከተው ራእይ ይልቅ የሰማውን ራእይ እንዲያስተውል

የነበረውን ዓላማ የሚለይ አጽንኦት አጨለመ። አሁን ገብርኤል የተሰጠውን የሥራ ኃላፊነት ለመፈጸም የሚያደርገውን ልንመለከት እንችላለን።

እንግዲህ እኔ ወደ ቆምሁበት ቀረብ፤ እርሱም በቀረበ ጊዜ ፈራረሰና በፊት ተደፍቻለሁ፤ እርሱ ግን፡- የሰው ልጅ ሆይ፡ አስተውል፤ ራዥ ለፍጻሜው ዘመን ነውና አለኝ። እርሱም ከእኔ ጋር ሲናገር ፊትን ወደ ምድር አድርጌ በከባድ እንቅልፍ ውስጥ ነበርሁ፤ እርሱ ግን ዳሰሰኝ፡ ቀጥ አድርጎም አቆመኝ። እርሱም አለ፡- እነሆ፡ በቀጣው መጨረሻ የሚሆነውን አሳውቅሃለሁ፤ መጨረሻው በተወሰነው ጊዜ ይሆናልና። ዳንኤል 8፡17-19።

አሁን ገብርኤል እውነተኛ የሆነውን የሁለት ሺህ ሦስት መቶ ማታዎችና ጠዋቶች ራዥ ዳንኤል እንዲያስተውል ሥራውን ይጀምራል። መጀመሪያ የትንቢታዊ ታሪክ ራዥ፤ የchâzôn ራዥ፤ “በፍጻሜ ዘመን” እንደሚሆን ያሳውቀዋል። ከዚያም ዳንኤል በትንቢታዊ እንቅልፍ ሳለ፤ ገብርኤል ዳንኤልን ዳስሶ ቀጥ አድርጎ አቆመው። “አሳውቅሃለሁ” ብሎ ያሳውቀዋል።

የማታና የጠዋት ራዥን “ይህን ሰው እንዲያስተውል አድርገው” ብሎ በተናገረ ጊዜ ፓልሞኒ (ክርስቶስ) ገብርኤል እንዲያደርግ የነገረው ይህንኑ ነበር። ገብርኤልም ዳንኤልን “በቀጣው መጨረሻ ዘመን የሚሆነውን እንዲያውቅ” እንደሚያደርገው ይናገራል። እነሆ እርሱ እዚያ አለ! ይህች የዘሌዋውያን ሃያ ስድስት “ሰባት ጊዜያት” ናት! ገብርኤል ነቢያትን ደጋግሞ እንዲመሰክሩላትና በጽሑፎቻቸው እንዲጠቀሙባት በመራቸው በዚያው የትንቢታዊ ዘዴ ተሰውራለች! ያ ዘዴ “መስመር በመስመር፤ እዚህ ጥቂት በዚያም ጥቂት” የሚለው ነው።

በዩርያስ ስሚዝ የተጻፈው “Thoughts on Daniel and the Revelation” መጽሐፍ ውስጥ (አድቪንቲስቶች ሁሉ፣ ጎረቤቶቻቸውም እንኳ ሊያውቁት የሚገባቸው) ስሚዝ ስለ ዳንኤል ምዕራፍ ስምንት ከቁጥር አሥራ ሰባት እስከ አሥራ ዘጠኝ ያሉት ቁጥሮች እንዲህ ይናገራል፡-

“እርሱ በተወሰነው ጊዜ መጨረሻው እንደሚሆን፤ እንዲሁም በቀጣው መጨረሻ ላይ የሚሆነውን እንዲያውቅለት በአጠቃላይ መግለጫ ካቀረበ በኋላ፤ ወደ ራዥ ትርጓሜ ይገባል። ቀጣው የጊዜ ዘመንን የሚሸፍን መሆኑ መገንዘብ አለበት። የትኛው ዘመን? እግዚአብሔር በእነርሱ ክፋት ምክንያት ቀጣውን በሕዝቡ እስራኤል ላይ እንደሚፈስስ ነገራቸው፤ እንዲሁም ስለ ‘ርኩስ ክፍው የእስራኤል አለቃ’ መመሪያ ሰጠ፡- ‘አክሊሉን አንሣ፤ ዘውዱንም አውልቅ... እኔ አፈርሰዋለሁ፤ አፈርሰዋለሁ፤ አፈርሰዋለሁ፤ ለመብቱ የሆነው እስኪመጣ ድረስም ከእንግዲህ ወዲህ አትሆንም፤ ለእርሱም እሰጠዋለሁ።’ ሕዝቅኤል 21፡25-27, 31።

“ይህ በኪዳን ሕዝብ ላይ የሚወርደው የእግዚአብሔር ቀጣ ዘመን ነው፤ መቅደሱና ሰራዊቱ በእግር የሚረገጡበት ዘመን ነው። እስራኤል ለባቢሎን መንግሥት በተገዛች ጊዜ አክሊሉ ተወገደ፤ ዘውዱም ተወሰደ። ከዚያም በሜዶና በፋርስ እንደገና ተገለበጠ፤ እንደገናም በግሪኮች፤ እንደገናም በሮማውያን፤ ይህም ቃሉ በነቢዩ ሦስት ጊዜ ከተደገመበት ጋር ይስማማል። ከዚያ በኋላ አይሁድ ክርስቶስን ከጣሉ በኋላ ብዙም ሳይቆይ በምድር ፊት ሁሉ ላይ ተበተኑ፤ መንፈሳዊቱም እስራኤል የቃል በቃል ዘርን በታ ወሰደች፤ ነገር ግን እነርሱ ለምድራዊ ኃይላት ተገዥ ናቸው፤ የዳዊትም ዙፋን እንደገና እስኪቆም ድረስ—የእርሱ ትክክለኛ ወራሽ የሆነው፤ መሲሔ፤ የሰላም አለቃ እስኪመጣ ድረስ—እንዲሁ ይቆያሉ፤ ከዚያም ለእርሱ ይሰጠዋል። ከዚያ ጊዜ ቀጣው ያበቃል። በዚህ ዘመን መጨረሻ በኋለኛው ፍጻሜ ምን እንደሚፈጸም፤ መልአኩ አሁን ለዳንኤል ሊያሳውቀው ነው።” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 201, 202.

ስሚዝ የሚያመለክተው “ቀጣ” ምናሴ በአሦር ሰዎች በ677 ዓ.ዓ. ወደ ባቢሎን በተወሰደ ጊዜ ጀመረ። ነገር ግን ስሚዝ የሴዴቅያስን በ586 ዓ.ዓ. መገልበጥ ወስዶ ያንን የቀጣው ዘመን የቁጥር አሥራ ዘጠኝ መነሻ

አድርጎ ይመድባል። ስሚዝ እንዲያውም ጥቅሱ “የቀጣው የመጨረሻ ፍጻሜ” ይላል የሚለው ምን ማለት እንደሆነ ፈጽሞ አያነሳም። እርሱ ይህን በቀላሉ “ቀጣ” ብቻ እንደሆነ ይመለከተዋል፤ ነገር ግን የቀጣው “የመጨረሻ ፍጻሜ” ካለ፣ ሰዋሰውና ሎጂክ ቢያንስ የቀጣው “የመጀመሪያ ፍጻሜ” ደግሞ መኖሩን ይጠይቃሉ። ስሚዝ የሰባው ዓመት ምርኮ በ606 ዓ.ዓ. ከናቡከደነጾር በኢዮአቄም ላይ ባደረገው የመጀመሪያ ጥቃት እንደ ጀመረ ያውቅ ነበር፤ ነገር ግን የቀጣው ዘመን መነሻ ናቡከደነጾር በይሁዳ የመጨረሻው ንጉሥ በሆነው በሴዴቅያስ ላይ ያደረገውን ሦስተኛ ጥቃት እንደሆነ ወሰነ።

“ስለ እርሱ [ስለ ዳንኤል] የቀድሞ ሕይወቱ ከማንኛውም ሌላ ነቢይ የተመዘገበውን ይልቅ ይበልጥ ዝርዝር መግለጫ ቢኖረንም፣ ነገር ግን ከንጉሣዊ ዘር፣ ምናልባትም በዚያን ጊዜ እጅግ ብዙ ሆኖ ከነበረው ከዳዊት ቤት እንደነበረ ከሚገልጸው በቀር፣ ልዩቱና የትውልድ ሐረግ ፈጽሞ በጨለማ ውስጥ ተተውተዋል። እርሱ መጀመሪያ የሚታየው በባቢሎን ንጉሥ በነበረው በናቡከደነጾር በመጀመሪያው ዓመት፣ የሰባው ዓመት ምርኮኝነት በተጀመረበት ጊዜ፣ ከክ.ል.በ. 606 ዓ.ም. የይሁዳ ክቡራን ምርኮኞች መካከል እንደ አንዱ ነው። ኤርምያስና ዕንባቆም ገና ትንቢታቸውን እየተናገሩ ነበር። ሕዝቅኤል ከዚያ ብዙም ሳይቆይ ጀመረ፣ ከዚያም በኋላ ትንሽ ቆይቶ አብድዩ፤ ነገር ግን እነዚህ ሁለቱም ሥራቸውን ከዳንኤል ረጅምና ክቡር የአገልግሎት ዘመን ማብቂያ ከብዙ ዓመታት በፊት ጨረሱ። ከእርሱ በኋላ የተነሡት ሦስት ነቢያት ብቻ ናቸው፤ እነርሱም ሐጌና ዘካርያስ ሲሆኑ በአንድ ዘመን አብረው ለአጭር ጊዜ የትንቢት አገልግሎትን አከናወኑ፣ ከክ.ል.በ. 520-518፤ እንዲሁም የብሉይ ኪዳን ነቢያት የመጨረሻው ሚልክያስ ሲሆን፣ ከክ.ል.በ. 397 ገደማ ለአጭር ዘመን ታወቀ።” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 19.

ስሚዝ በትክክል በአሥራ ዘጠነኛው ቁጥር ያለውን “ቀጣ” እንደ የጊዜ ወቅት ለይቶ አሳወቀ። ይህን ወቅትም ከዳንኤል ምዕራፍ ስምንት ቁጥር አሥራ ሦስት ጋር በመስማማት መቅደሱና ሠራዊቱ የሚረገጡበት ዘመን መሆኑን በትክክል ለየ፤ የሚያበቃው ነጥብም ጥቅምት 22 ቀን 1844 መሆኑን በትክክል ገለጠ።

ስሚዝ በአንድ ክፍል ትክክል ነበር፤ ነገር ግን በትንቢታዊ ተግባራዊ አተገባበሮቹ ባሕርይ የሆነውን ነገር በማድረግ ከእውነት ተሳስቶ ነበር። ትንቢታዊው ቃል ስለ ታሪክ ያለውን መረዳቱን እንዲመራ ከመፍቀድ ይልቅ፣ ታሪክ ትርጓሜውን ለትንቢታዊው ቃል እንዲመራ ፈቅዶ ነበር። መጽሐፍ ቅዱስ ትንቢታዊ ታሪክን እንዲገልጽልን ብንፈቅድ፣ ከዚያ ታሪክን ለመቅረብ ትክክለኛውን መረጃ እናገኛለን።

መጽሐፍ ቅዱስ ሰው በማን እንደሚሸነፍ የዚያ ሰው ባሪያ እንደሚሆን ያስተምራል።

ለእነርሱ ነፃነትን ሲሰጧቸው ይስታሉ፤ እነርሱ ራሳቸው ግን የጥፋት ባሪያዎች ናቸው፤ ሰው በማን ቢሸነፍ፣ ለዚያው ባርነት ይገባልና። 2 ጴጥሮስ 2፡19

ምናሴ በክ.ዓ. 677 ወደ ባቢሎን በምርኮ ተወሰደ። ይሁዳ የተሸነፈችና ወደ ባርነት የተወሰደችበትም በዚያ ነው። ይህ በሲስተር ዋይት ትክክል መሆናቸው የተደገፉት በ1843 እና 1850 ገበታዎች ሁለቱም ላይ የተወከለው የመነሻ ነጥብ ነው። ስሚዝ በዳንኤል ምዕራፍ ስምንት ቁጥር አሥራ ሦስት የተጠቀሰውን መረገጥ ከይሁዳ የመጨረሻው ንጉሥ ከሴዴቅያስ ይጀምራል። ሴዴቅያስ የተራማጅ ፍርድ መጨረሻ ነበር እንጂ መጀመሪያው አልነበረም። ሲስተር ዋይት የምናሴን በባቢሎን ምርኮ መወሰድ ለሚመጣው ነገር “ቅድመ ዋስትና” እንደነበረ ትገልጻለች። “ቅድመ ዋስትና” ማለት ቅድሚያ ክፍያ ማለት ሲሆን፣ ከዚያ በኋላ ሌሎች ክፍያዎች የሚከተሉትን ግዢ መጀመሪያ ያመለክታል።

“ነቢያት በታማኝነት ማስጠንቀቂያቸውንና ምክራቸውን ቀጥለው ሰጡ፤ ለምንም ሳይፈሩ ለምናሴን ለሕዝቡ ተናገሩ፤ ነገር ግን መልእክቶቹ በንቀት ተቀበሉ፤ ወደ ኋላ የተመለሰችው ይሁዳ ለመስማት አልፈቀደችም። ሕዝቡ ንስሐ ባይገቡ የሚደርስባቸው ነገር እንደ ቅድመ ምልክት፣ ጌታ ንጉሣቸው በአሰር ወታደሮች አንድ ጭፍራ እንዲያዝ ፈቀደ፤ እነርሱም ‘በእግር ብረት አስረው ወደ ባቢሎን’ ወሰዱት።”

ይህችም በዚያን ጊዜ የጊዜያዊ መደናቸው ነበረች። ይህ መከራ ንጉሡን ወደ ልቡ መለሰው፤ 'እርሱም እግዚአብሔርን አምላኩን ለመነፃፀር፤ በአባቶቹም አምላክ ፊት እጅግ ራሱን አዋረደ። ወደ እርሱም ጸለየ፤ እርሱም ተለመነለት። ልመናውንም ሰማለት። ደግሞም ወደ ኢየሩሳሌም ወደ መንግሥቱ መለሰው። ከዚያም በኋላ ምናሴ እግዚአብሔር እርሱ አምላክ እንደ ሆነ አወቀ።' 2 ዜና መዋዕል 33:11-13። ነገር ግን ይህ ንስሐ፣ ምንም እንኳን የሚያስደንቅ ቢሆንም፣ መንግሥቱን ከብዙ ዓመታት የጣዖት አምልኮ ልምምዶች አበላሽ ተጽእኖ ለማዳን እጅግ ዘግይቶ መጣ። ብዙዎች ተሰናክለው ወድቀዋል፤ ዳግመኛም እንዳይነሡ ሆነዋል።" ነቢያትና ነገሥታት፣ 382።

ምናሴ በ"ሰባት ዘመን" የተባለውን "እርግማን" የጀመረውን "ቅድሚያ ክፍያ" አመለከተ፤ ይህም የመጨረሻው "ቍጣ" ነበር፤ ምክንያቱም "የመጀመሪያው ቍጣ" አስቀድሞ በ723 ክርስቶስ በፊት የሰሜኑ መንግሥት ወደ ምርኮ በተወሰደ ጊዜ ተጀምሮ ነበር። ከዚያም በኢየሱስም መገልበጥ ጊዜ፣ ዳንኤል ወደ ምርኮ በተወሰደ ጊዜ፣ ኤርምያስ የገለጻቸው የሰባው ዓመታት ምርኮ በ606 ክርስቶስ በፊት ተጀመረ። ከኢየሱስም በኋላ ሁለት ነገሥታት እያለፉ ኢየሩሳሌም ተደመሰሰች፤ የመጨረሻውም የይሁዳ ንጉሥ ሴዴቅያስ ልጆቹ በፊቱ ሲገደሉ አዩ፤ ከዚያም ዓይኖቹ ተወግደው በምርኮ ወደ ባቢሎን ተወሰደ።

ስሚዝ እድገታዊውን ፍርድ ሁሉ ለሴዴቅያስ አድርጎ አመደበ። እናም የሴዴቅያስን ፍርድ ለግምቱ የማስረጃ ጥቅስ አድርጎ ተጠቀመ። "ክፉና ርኩስ አለቃ" የነበረው የሴዴቅያስ ፍርድ፣ ክርስቶስ መጥቶ መንግሥት እስኪቆም ድረስ የይሁዳ ዘውድ እንዲወገድ መሆኑን ያሳይ ነበር። ስሚዝ እንዲህ አለ፡- "እነርሱ ለምድራዊ ኃይላት ተገዥ ናቸው፣ የዳዊትም ዙፋን እንደ ገና እስኪቆም ድረስ እንዲሁ ይኖራሉ፤—የዙፋኑ ትክክለኛ ወራሽ የሆነው፣ መሲሑ፣ የሰላም አለቃ እስኪመጣ ድረስ፣ ከዚያም ለእርሱ ይሰጠዋል።" በዳንኤል ምዕራፍ ሰባት ቁጥር አሥራ ሦስትና አሥራ አራት ፍጻሜ መሠረት፣ በ1844 ዓ.ም. ጥቅምት 22 ቀን፣ በሰው ልጅ የተወከለው ክርስቶስ መንግሥት ሊቀበል በአብ ፊት መጣ።

በሌሊት ራእዮቹ አየሁ፤ እነሆም፣ እንደ ሰው ልጅ ያለ አንዱ በሰማይ ደመናት መጣ፣ ወደ የዘመናት ሽማግሌም ቀረበ፣ በፊቱም አቀረቡት። ለእርሱም ግዛትና ክብር መንግሥትም ተሰጠው፣ ወገኖች ሁሉና አሕዛብ ቋንቋዎችም ሁሉ ያመልኩት ዘንድ፤ ግዛቱ የማያልፍ ዘላለማዊ ግዛት ነው፣ መንግሥቱም የማይጠፋ ነው። ዳንኤል 7:13-14።

ሲስተር ዋይት የዳንኤል መጽሐፍ ምዕራፍ ሰባት እና ቁጥር አሥራ ሦስትና አሥራ አራት በ1844 ዓ.ም. ጥቅምት 22 እንደተፈጸሙ ታረጋግጧለች።

"ክርስቶስ ታላቁ ሊቀ ካህናችን ሆኖ መቅደሱን ለማንጸት ወደ እጅግ ቅዱስ ስፍራ መምጣቱ፣ በዳንኤል 8:14 የተገለጸው፤ የሰው ልጅም ወደ ዘመናት ጥንታዊ መምጣቱ፣ በዳንኤል 7:13 እንደ ቀረበው፤ እንዲሁም ጌታ ወደ ቤተ መቅደሱ መምጣቱ፣ በሚልክያስ እንደ ተነበየው፣ አንድ ያው ክስተት የሚገልጹ መግለጫዎች ናቸው፤ ይህም ደግሞ ክርስቶስ በማቴዎስ 25 በአሥሩ ደናግል ምሳሌ እንደ ገለጸው ሙሽራው ወደ ሰርጉ በመምጣቱ የተወከለ ነው።" ታላቁ ተጋድሎ፣ 426።

ስሚዝ የ"ቍጣው የመጨረሻ ፍጻሜ" ቁልፍ ክፍል አልነካም። ይሁን በምናሴ ዘመን እንደ ተሸነፈ የሚያሳየውን መጽሐፍ ቅዱሳዊ መርሕ አስወግዶታል፤ እንዲሁም ከጽድቅያስ በፊት በሁለት ነገሥታት ዘመን የጀመረው ምርኮኝነት ደግሞ፣ ጽድቅያስ መጨረሻውን ከመቀበሉ በፊት ይሁን አስቀድሞ ለባቢሎን ተገዢ እንደነበረ ይወክላል የሚለውን እውነታ ደግሞ ተቀምጦ አልተናገረም። ከእነዚህ ግልጽ መተውዎች ጋር ሆኖም፣ "እነሆ፣ ይህ በቃል ኪዳኑ ሕዝብ ላይ የእግዚአብሔር ቍጣ ዘመን ነው፤ መቅደሱና ሠራዊቱ በእግር የሚረገጡበት ዘመን ነው" ሲል አስቀምጦ ተናግሮአል። ስለዚህ፣ "የእግዚአብሔር ቍጣ ዘመን"ን ከዳንኤል ምዕራፍ ስምንት እና በቁጥር አሥራ ሦስት ከተነሣው "እስከ መቼ?" ጥያቄ ጋር በቀጥታ ያያይዛል። በቁጥር አሥራ አራት የተሰጠው መልስ ግን እስከ ጥቅምት 22, 1844 ድረስ ነበር።

ወደ ባቢሎን ባርነት መበተኑ በክርስቶስ ልደት በፊት 677 የተጀመረ እና እስከ 1844 ድረስ የቀጠለ ተራማጅ ታሪክ ነበር። ያ ዘመን ሁለት ሺህ አምስት መቶ ሃያ ዓመታትን ይሆናል፤ ይህም እርግጥ በዘሌዋውያን ሃያ ስድስት ያለው “ሰባት ዘመናት” ነው። የዚያ የዘመን ክፍለ ጊዜ ፍጻሜ በጥቅምት 22፣ 1844 ላይ ለዳንኤል ስለ ሁለት ሺህ ሦስት መቶው ማታና ጠዋት “የmar'eh ራእይ” ሁለተኛ ምስክር ሰጠው።

ገብርኤል ዳንኤል ያንን ራእይ እንዲያስተውል እንዲያደርግ ተነግሮት ነበር፤ ገብርኤልም ያደረገው ነገር ለ1844 ዓ.ም. ጥቅምት 22 የማብቂያ ቀን ሁለተኛ ምስክር መስጠት ነበር። ሁለቱም የጊዜ ትንቢቶች ፍጻሜ የሚያገኙበትን ቀን ለማስረገጥ ሁለተኛ ምስክር መስጠቱ ብቻ ሳይሆን፣ ስሚዝ በትክክል እንዳመለከተው፣ ከ1844 ጋር የተያያዘው ይህ ሁለተኛ ምስክር የሚመለከተው የጊዜ ዘመን በቁጥር አሥራ ሦስት ውስጥ መቅደሱና ሠራዊቱ በእግር እንዲረገጡ የተወሰነው ዘመን እንደሆነ ተለይቶ ተገልጦ ነበር። በቁጥር አሥራ ሦስት ያለው ጥያቄ፣ “ስለ ዘወትር መሥዋዕቱ፣ እና ስለ ማጥፋት ዓመፅ፣ መቅደሱንና ሠራዊቱን ለመረገጥ ይሰጥ ዘንድ ራእይ እስከ መቼ ነው?” የሚል ነው። ያ የጊዜ ዘመን የዘሌዋውያን ሃያ ስድስት “ሰባት ጊዜ” ነበር።

ስሚዝ ያላየው ወይም ለመለየት የተቆጠበው ነገር፣ የቁጥር አሥራ ዘጠኝ “ቍጣ” የዚያ ቍጣ “የመጨረሻው ፍጻሜ” መሆኑ ነበር። “የመጨረሻ” ካለ፣ “የመጀመሪያ” ደግሞ አለ፤ ዳንኤልም በምዕራፍ አሥራ አንድ ውስጥ “የመጀመሪያው ቍጣ” መቼ እንዳበቃ ይለያል። እርሱ በጨለማው ዘመን የነገሠውን ጳጳሳዊ ሥርዓት እያመለከተ ነው፤ እናም ጳጳሳዊው ሥርዓት ቍጣው እስኪፈጸም፣ ወይም እስኪያበቃ ድረስ እንደሚበለጽግ ይናገራል።

ንጉሡም እንደ ፈቃዱ ያደርጋል፤ ራሱንም ከፍ ከፍ ያደርጋል፣ ከአማልክትም ሁሉ በላይ ራሱን ያግዛል፤ በአማልክት አምላክም ላይ ድንቅ ነገር ይናገራል፤ ቍጣውም እስኪፈጸም ድረስ ይበለጽጋል፤ የተወሰነውም ይፈጸማል። ዳንኤል 11፣36።

ቁጥር ሠላሳ ስድስት ሐዋርያው ጳውሎስ ለተሰሎንቄ ሰዎች በጻፈው ሁለተኛ መልእክቱ ውስጥ በአጭሩ የደገመው ቁጥር መሆኑ በሰፊው የተቀበለ ነው።

ማንም በማንኛውም መንገድ እንዳያታልላችሁ፤ ምክንያቱም በመጀመሪያ ክህደት ካልመጣ እና የንጢአት ሰው፣ የጥፋት ልጅ ካልተገለጠ፣ ያ ቀን አይመጣም። እርሱም አምላክ ተብሎ ከሚጠራ ወይም ከሚመለከ ሁሉ በላይ የሚቃወምና ራሱን የሚያከብር ነው፤ ስለዚህም እርሱ እንደ አምላክ ሆኖ በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ይቀመጣል፣ ራሱንም አምላክ እንደሆነ ያሳያል። 2 ተሰሎንቄ 2፣3, 4።

የጳውሎስ “የንጢአት ሰው” እርሱም “የጥፋት ልጅ” የሆነው፣ “ከእግዚአብሔር ተብሎ ከሚጠራ ሁሉ ወይም ከሚሰገድለት ሁሉ በላይ የሚቃወምና ራሱን የሚያከብር” ያለው፣ እንዲሁም “እንደ ፈቃዱ የሚያደርግ፣ ራሱንም ከፍ ከፍ የሚያደርግ፣ ከእያንዳንዱም አምላክ በላይ ራሱን የሚያግዝ” የተባለው “ንጉሥ” ደግሞ ነው። ሁለቱም ክፍሎች የሮምን ጳጳስ ያመለክታሉ። ዳንኤል ጳጳሱ “ቁጣው እስኪፈጸም ድረስ” እንደሚበለጽግ ጽፎአል፤ ይህም ማለት ወደ ፊት እንደሚገፋ ማለት ነው። በሠላሳ ስድስተኛው ቁጥር ያለው ቁጣ አስቀድሞ “ተወስኖ” ነበር። “ተወስኖ” የሚለው ቃል “መቁሰል” ማለት ነው።

ጳጳሳዊ ሥርዓቱ በ1798 ዓ.ም. “የሞት ቁስሉን” ተቀበለ፤ እናም በዚያ ጊዜ “የመጀመሪያው ቍጣ” ተፈጽሞ ወይም ተቋርጦ ነበር። “መፈጸም” የሚለው ቃል ማብቃት ወይም መቆም ማለት ነው። በምዕራፍ ስምንት፣ ቁጥር አሥራ ዘጠኝ ውስጥ የተጠቀሰው “የቍጣው” መጨረሻ መቅደሱና ሠራዊቱ እንዲረገጡ የተወሰነው ዘመን መጨረሻ መሆኑን ያመለክታል። ይህም በ1844 ዓ.ም. ተፈጻሚ፤ ነገር ግን “የመጀመሪያው” ቍጣ በ1798 ዓ.ም. አበቃ።

“የመጨረሻው ቍጣ” በ1844 ተጠናቀቀ፤ ይህም ንጉሥ ምናሴ በአሰራውያን ወደ ባቢሎን በ677 ዓ.ዓ. ከተወሰደ ከሁለት ሺህ አምስት መቶ ሃያ ዓመታት በኋላ ነበር። “የመጀመሪያው” ቍጣ በ1798 ተጠናቀቀ፤

ይህም የእስራኤል ሰሜናዊ መንግሥት በአሰራውያን ወደ ባርነት በ723 ዓ.ዓ. ከተወሰደ ከሁለት ሺህ አምስት መቶ ሃያ ዓመታት በኋላ ነበር።

ስለ በዳንኤል መጽሐፍ ውስጥ ስለተሰወረው “ሰባት ዘመን” የሚነገር ገና ብዙ ነገር አለ፤ ያንንም በሚቀጥለው ጽሑፋችን እናነሳለን።

«ለሎዶቅያ ቤተ ክርስቲያንም መልአክ እንዲህ ጻፍ፤ ይህን ይላል አሜን፡ ታማኝና እውነተኛ ምስክር፡ የእግዚአብሔር ፍጥረት መጀመሪያ፤ ሥራህን አውቃለሁ፤ ቀዝቃዛም አይደለህ ሞቃትም አይደለህ፤ ቀዝቃዛ ወይም ሞቃት ብትሆን እመኝ ነበር። እንግዲህ ለምለም ስለሆንህ፡ ቀዝቃዛም ሞቃትም ስለሆንህ፡ ከአፌ ልተፋህ ነው። ምክንያቱም፡ እኔ ባለጠጋ ነኝ፡ ሀብትም ጨምሮልኛል፡ ምንም አያስፈልገኝም ትላለህና፤ ነገር ግን አንተ ግድያማ፡ የሚያሳዝን፡ ድሀ፡ ዕውር፡ ዕራቁትም እንደሆንህ አታውቅም።»

“ኔታ በዚህ ስፍራ ለሕዝቡ እንዲያስጠነቅቁ የጠራቸው አገልጋዮች ለሕዝቡ ሊያቀርቡት የሚገባው መልአክት የሰላምና የደኅንነት መልአክት እንዳልሆነ ያሳዩናል። እርሱ በተለይ በንድፈ ሐሳብ ብቻ የተገደበ ሳይሆን በየነገሩ ሁሉ ተግባራዊ ነው። በላኦቅያ ሰዎች ዘንድ በተለከው መልአክት የእግዚአብሔር ሕዝብ በሥጋዊ ዋስትና ሁኔታ ውስጥ እንዳሉ ተወክለዋል። እነርሱ በምችት ተቀምጠው ራሳቸውን በመንፈሳዊ ልማት ከፍ ባለ ሁኔታ ላይ እንዳሉ ያምናሉ። ‘እኔ ባለጠጋ ነኝ፡ ሀብትም በዛልኝ፡ ምንም አላስፈልገኝም ትላለህና፤ ነገር ግን አንተ ጉስቁልና ምስኪንና ድሀና ዕውርና ዕራቁት እንደሆንህ አታውቅም።’

“ሰው ልቦና ላይ ሊመጣ የሚችለው ከዚህ የበለጠ ማታለያ ምን ይኖራል? ሰዎች ፈጽሞ ስህተት ላይ ሳሉ እንኳ እነርሱ ትክክል እንደሆኑ መተማመን! የእውነተኛው ምስክር መልአክት የእግዚአብሔርን ሕዝብ በአሳዛኝ ማታለያ ውስጥ ሲገኙ ያገኛቸዋል፤ ሆኖም በዚያ ማታለያ ውስጥ ቅኖች ናቸው። ሁኔታቸው በእግዚአብሔር ፊት የሚያሳዝን መሆኑን አያውቁም። የተነገራቸው ራሳቸውን ከፍ ባለ መንፈሳዊ ሁኔታ ላይ እንዳሉ ሲያታልሉ ሳሉ፤ የእውነተኛው ምስክር መልአክት እውነተኛ የመንፈሳዊ ዕውርነታቸውን፣ ድህነታቸውንና ምስኪንነታቸውን በሚያስደንግጥ ግልጽ ተግሣጽ የደኅንነታቸውን ሐሰተኛ ስሜት ያፈርሳል። ምስክርነቱ እጅግ የሚቆርጥና ጽኑ ስለሆነ ስህተት ሊሆን አይችልም፤ ምክንያቱም የሚናገረው እውነተኛው ምስክር ነውና፤ ምስክርነቱም ትክክል መሆን አለበት።” Testimonies, volume 3, 252.